

- A**
  - בס"ד
  - Intro
  - Today we will learn בע"ה of דף ט
  - Some of the topics we will learn about include the following:
  - The benefits of rain
  - Why rain is withheld

- B**
  - Testing Hashem through giving Tzedaka
  - In whose merit rain and other sustenance is provided
  - The origin of rain water

- C**
  - Some of the key terms and concepts we will learn about include:
  - עשר בשביל שתתעשר - Tithing in order to become rich. When one takes Maaser from his produce and his earnings and gives it to Tzedaka, he will become wealthy.

A

The benefits of
RAIN

Why rain is
withheld

B

Testing Hashem
through giving Tzedaka

In whose merit
rain and other sustenance
is provided

ORIGIN
of rain water

C

עשר
בשביל
שתתעשר

1 So let's review...

The Gemara records five teachings from ר' יוחנן:

- 1- גדול יום הגשמים כיום קבוץ גלויות
A day of rain is as great as the ingathering of the exiles, as the Posuk says;
שובה ה' את שביתנו כאפיקים בנגב
Hashem return our exiles like אפיקים in the desert. אפיקים means rain.
- 2- Next, he said:
גדול יום הגשמים שאפילו גייסות פוסקות בו
A day of rain is great because even armies stop marching when it rains.
- 3- Next, ר' יוחנן taught:
אין הגשמים נעצרין אלא בשביל פוסקי צדקה ברבים ואין נותנין
Drought only occurs when people pledge in public to give Tzedaka and do not actually give the money.

- 2 -4- Next, ר' יוחנן explained the Posuk עשר תעשר, Tithing, you shall tithe. He says this means עשר בשביל שתתעשר, Tithing in order that you become wealthy. The letter Sin can be read as a Shin in the second word. The Gemara relates a conversation about this between ר' יוחנן and the young son of ריש לקיש. When the boy asked how ר' יוחנן knew that tithing brings wealth, ר' יוחנן said;
זיל נסי, go and test it. The boy questioned whether this was permissible, and ר' יוחנן said in the name of רבי הושעיא that you may not test Hashem in anything, but you may test Hashem with Tzedakah, since the פסוק says;
ובחנוני נא בזאת אמר ה' צבאות
And test Me with this, says Hashem,
הריקותי לכם ברכה עד בני די
And I will pour for you unlimited blessing.

- 3 רמי בר חמא said in the name of רב that this means you will receive so much from Hashem
עד שיבלו שפתותיכם מלומר די
To the extent that your lips will be worn out from saying "Enough"

1 ר' יוחנן Five teachings from

- 1 גדול יום הגשמים כיום קבוץ גלויות
שובה ה' את שביתנו כאפיקים בנגב
אפיקים means rain
- 2 גדול יום הגשמים שאפילו גייסות פוסקות בו
- 3 אין הגשמים נעצרין אלא בשביל פוסקי צדקה ברבים ואין נותנין

4 עשר תעשר עשר בשביל שתתעשר

The Gemara relates a conversation between ר' יוחנן and the young son of ריש לקיש...

The boy asked
how ר' יוחנן knew tithing brings wealth?

ר' יוחנן said;
זיל נסי, go and test it

The boy questioned
whether this was permissible?

רבי הושעיא said in the name of ר' יוחנן
you may not test Hashem in anything, but you may test Hashem with Tzedakah

ובחנוני נא בזאת אמר ה' צבאות

3 רב רמי בר חמא said in the name of רב that this means you will receive so much from Hashem
עד שיבלו שפתותיכם מלומר די

You will receive so much from Hashem
עד שיבלו שפתותיכם מלומר די

4 The boy said to ר' יוחנן that had he learned that פסוק he would have figured this out on his own without ר' יוחנן or רבי הושעיא!

4 *The boy said to ר' יוחנן*
had he learned that פסוק
he would have figured this out
on his own
without ר' יוחנן or רבי הושעיא!

5 Another incident occurred between the son of ריש לקיש and ר' יוחנן where the boy was reciting the verse
אולת אדם תסלף דרכו
ועל ה' יזעף לבו
The foolishness of sin of man perverts his way, it leads him to punishment, but his heart blames Hashem. ר' יוחנן wondered
מי איכא מידי דכתיבי בכתובי דלא רמיזי באורייתא
Is there anything in the Writings that is not alluded to in the Chumash?

5 *Another incident occurred
between the son of ריש לקיש and ר' יוחנן...*
The boy was reciting the verse
אולת אדם תסלף דרכו ועל ה' יזעף לבו
ר' יוחנן wondered
מי איכא מידי דכתיבי בכתובי
דלא רמיזי באורייתא?

The boy said, this verse IS alluded to in the Chumash when the brothers of Yosef said to each other
מה זאת עשה אלהים לנו
what has Hashem done to us, blaming Hashem for their troubles.
דל עיניה וחזא ביה

The boy said,
this verse IS alluded to
when the brothers of Yosef said
מה זאת עשה אלהים לנו
לא עיניה וחזא ביה

6 ר' יוחנן raised his very long eyebrows and looked at this very astute boy. Just then, the boy's mother, the widow of ריש לקיש, came and took him away saying;
דלא ליעבד לך כדעבד לאבך
let him not do to you as he did to your father. Rashi says this refers to the Gemara in Bava Kamma that tells of how ריש לקיש disappointed ר' יוחנן, who became upset and looked at him in such a way that he became ill and died.

6 raised his very long eyebrows
and looked at this very astute boy
*Just then, the boy's mother came
and took him away saying;*
דלא ליעבד לך כדעבד לאבך

7 -5- The Gemara concludes the teachings of ר' יוחנן with his statement:
 מטר בשביל יחיד
 Rain will fall even if only one person needs it, and is worthy of it, as the פסוק says;
 יפתח ה' לך את אוצרו הטוב לתת מטר ארצך
 Hashem will open for YOU - in the singular - His good treasure storage to give your land rain.
 However,
 פרנסה בשביל רבים
 Prosperity which involves the blessings for the entire world's produce is only given when the many are in need, and worthy of it, as the פסוק says;
 ה'נני ממטיר לכם לחם, Behold I will make it rain bread, a reference to the Mon, for all of you, in the plural.

8 The Gemara asks that we find in the following Braisa פרנסה provided because of one worthy person.
 שלשה פרנסים טובים עמדו לישראל
 אלו הן משה ואהרן ומרים
 Klal Yisroel had three worthy leaders in Moshe, Aharon and Miriam
 וג' מתנות טובות ניתנו על ידם
 ואלו הן באר וענן ומן
 And the following three precious gifts were given in their merit;
 The Well, the protective Clouds, and the Manna;
 באר בזכות מרים
 עמוד ענן בזכות אהרן
 מן בזכות משה
 After Miriam and Aharon passed away, they all returned in the merit of Moshe Rabbeinu.
 We see that the Mon fell in the merit of משה alone. The Gemara answers;
 שאני משה כיון דלרבים הוא בעי כרבים דמי
 Since he prayed for the needs of the many, he was considered as if he was many people.
 =====

7

5
 ר' יוחנן

פרנסה בשביל רבים	מטר בשביל יחיד
הנני ממטיר לכם לחם	יפתח ה' לך את אוצרו הטוב לתת מטר ארצך

8

?

כריתא:

שלשה פרנסים טובים
 עמדו לישראל
 אלו הן משה ואהרן ומרים
 וג' מתנות טובות ניתנו על ידם
 ואלו הן באר וענן ומן
 באר בזכות מרים
 עמוד ענן בזכות אהרן
 מן בזכות משה

שאני משה
 כיון דלרבים הוא בעי
 כרבים דמי

9 The Gemara continues the discussion regarding rain falling for an individual and quotes ריש לקיש as agreeing with ר' יוחנן. He said that we know it falls even for a single person from the verse, גשם יתן להם לאיש עשב בשדה, Hashem will give rain to them, for each man, grass in the field. The פסוק says לאיש, for each man, and רבייתא says that בשדה teaches that rain will be given for even one field, and עשב means even for only one plant.

The Gemara says this is like what happened to רב דניאל בר קטינא whose garden only needed water in certain areas.
אתא מיטרא וקמשקי כל היכא דמיבעי ליה מיא
Rain came and watered only the places that needed water.

9 The Gemara quotes ריש לקיש as agreeing with ר' יוחנן

We know it falls even for a single person from the verse

גשם יתן להם לאיש עשב בשדה

FOR EACH MAN

EVEN FOR ONLY ONE PLANT

FOR EVEN ONE FIELD

Like what happened to רב דניאל בר קטינא whose garden only needed water in certain areas
אתא מיטרא וקמשקי כל היכא דמיבעי ליה מיא

10 The Gemara continues:
ר' אליעזר taught in a Braisa
כל העולם כולו ממימי אוקיינוס הוא שותה
The entire world drinks from the waters of the ocean, which evaporate and fall to the earth as rain. As the Posuk says;
ואד יעלה מן הארץ
והשקה את כל פני האדמה
Water vapor ascends from the earth and waters the ground.

10 ר' אליעזר taught in a Braisa...

כל העולם כולו ממימי אוקיינוס הוא שותה

ואד יעלה מן הארץ והשקה את כל פני האדמה

11 ר' יהושע questions this because rainwater is not salty as ocean water.
ר' אבהו answers; ממתקין בעבים, they become sweet in the clouds.

11 ר' יהושע questions this...
Rainwater is not salty as ocean water?

ממתקין בעבים
They become sweet in the clouds

12 ר' יהושע says;
 כל העולם כולו ממים העליונים הוא שותה
 The entire world drinks from the waters stored above in heaven,
 as the Posuk says;
 למטר השמים תשתה מים
 The waters of Heaven water the ground.

Rebbe Yehoshua explains the Posuk ואד יעלה מן הארץ as follows;
 The clouds ascend to Heaven to receive the water from above,
 and then come down to water the ground.

12 ר' יהושע says;
**כל העולם כולו
 ממים העליונים
 הוא שותה**

למטר השמים תשתה מים

Rebbe Yehoshua explains the Posuk

ואד יעלה מן הארץ

*The clouds ascend to Heaven
 to receive the water from above,
 and then
 come down to water the ground.*

13 The Gemara explains the Posuk
 משקה הרים מעליותיו, משקה הרים מעליותיו
 He waters the mountains from His upper
 chambers.

13 *The Gemara explains the Posuk*
משקה הרים מעליותיו
**He waters the mountains
 from His upper chambers**

14 It seems to support ר' יהושע that the waters come from above.
 However, it can also be explained according to ר' אליעזר
 כיון דסלקי להתם משקה מעליותיו קרי להו
 Once the waters go up to heaven as clouds it is referred to as
 rain from above.

14

 ר' אליעזר	 ר' יהושע
כל העולם כולו ממימי אוקיינוס הוא שותה	כל העולם כולו ממים העליונים הוא שותה
<i>It can also be explained according to ר' אליעזר</i>	
כיון דסלקי להתם משקה מעליותיו קרי להו	

15 The Gemara also explains the Posuk
 כונס כנר מי הים נותן באוצרות תהומות
 It alludes to the waters of the deep, which seems to support ר' אליעזר, that rainwater originates in the ocean. ר' יהושע would say that this verse is referring to
 ברייתו של עולם, the Creation of the world. The waters that originally covered the entire world, were confined to the storehouses of the oceans during Creation, before the waters were split.

15

The Gemara explains the Posuk

**כונס כנר מי הים
 נותן באוצרות תהומות**

*It alludes to
 the waters of the deep*

 ז"ל אישכך	 ז"ל יבשלך
כל העולם כולו ממימי אוקיינוס הוא שותה	כל העולם כולו ממים העליונים הוא שותה

*ז"ל יבשלך would say
 this verse is referring to*

ברייתו של עולם